

COUNTRY SNAPSHOTS

Key insights on children's mental wellbeing, early identification and support needs across Europe.

**EARLY
IDENTIFICATION**

**EMOTIONAL
WELLBEING**

**FAMILY
PARTNERSHIP**

**TEACHER
COMPETENCES**

**SUPPORTIVE
SCHOOLS**

Project Partners

Instytut Języka i Kultury Polskiej
im. Polskich Lotników w Gandawie
(Belgium)

DATEY
(Germany)

InterRegioForum
(Hungary)

Związek Nauczycielstwa Polskiego
(Poland)

Institutul pentru Dezvoltare
Integrată în Sănătate™
(Romania)

RegioNet
(Romania)

ALTER EDU
(Romania)

**Co-funded by
the European Union**

Co-funded by the European Union. The views and opinions expressed are solely those of the author(s) and do not necessarily reflect those of the European Union or the Foundation for the Development of the Education System (FRSE). Neither the European Union nor FRSE can be held responsible for them.

EARLY EDUCATION & PREVENTION CONTEXT

The research focused on children in grades **0–3** within early primary education. Teachers play a central role in recognising emotional, behavioural and social difficulties.

The national research involved **106** respondents across **4** groups: **40** teachers, **15** school principals, **15** psychologists/counsellors and **36** parents. Participants represented diverse educational settings, primarily in Flanders, complemented by information from Brussels and Wallonia.

Belgian schools face increasingly complex and interconnected mental-health challenges. Early identification, stronger cooperation with families and access to specialist support are key priorities.

WHO TOOK PART IN THE STUDY? (QUESTIONNAIRE)

TEACHERS

40

37.7%

SCHOOL PRINCIPALS

15

14.2%

SCHOOL PSYCHOLOGISTS/ COUNSELLORS

15

14.2%

PARENTS

36

34.0%

KEY FINDINGS (QUESTIONNAIRE)

MOST FREQUENTLY OBSERVED DIFFICULTIES

Emotional dysregulation and behavioural difficulties

66%

Anxiety, loneliness and social isolation (often hidden)

58%

Peer conflicts and aggressive behaviour

55%

Concentration problems and excessive screen use

47%

TEACHERS REPORT...

Rising emotional and behavioural difficulties in children

Externalising problems are easier to notice than internalising ones

Need more practical strategies for early recognition and support

Access to specialist support is limited due to long waiting lists

TOP TRAINING PRIORITIES

Emotional regulation

Trauma-informed practice

Communication with parents

Intercultural competences

Inclusive classroom strategies

INTEREST IN MINDPLAY TOOLS

82%

Child-friendly, play-based tools

74%

Practical tools integrated into everyday practice

68%

Tools that support early recognition and prevention

65%

Tools that support cooperation families

Schools and families need accessible, easy-to-use, professionally grounded tools that support children without increasing workload.

TOTAL NUMBER OF RESPONDENTS

106

FOCUS GROUPS (EDUCATORS & SCHOOL PROFESSIONALS)

Focus groups were conducted with teachers, school leaders, psychologists/pedagogues and parents to explore everyday practice, challenges, cooperation and expectations for MindPlay tools.

Focus groups with teachers (e.g. 20 teachers)

Discussions with school leaders

Discussions with psychologists/pedagogues

Parents' focus group

Schools from different regions in Flanders

FOCUS GROUP ASSESSMENT

4.62 / 5

Average evaluation score (very high level of satisfaction)

Practical & relevant discussions

Opportunity to exchange experiences

Clear activities & useful materials

All focus group discussions were evaluated very positively. Participants highlighted the relevance of the topics, the clarity of objectives, the quality of materials and the relaxed, constructive atmosphere.

MAIN NATIONAL CONCLUSION

Mental health and well-being in early primary education is a whole-school responsibility. Stronger early identification, family cooperation, access to specialist support and practical, child-friendly tools are essential.

MindPlay tools can support educators and families in recognising early signs and responding effectively.

Play-based and evidence-informed resources can strengthen prevention, reduce the impact of waiting lists and support inclusive education for all children.

België – Landenoverzicht

Context van vroegschoolse educatie en preventie

Het Belgische MindPlay-onderzoek onderzocht het mentale welzijn van kinderen van **3 tot 9 jaar** aan de hand van focusgroepen en vragenlijsten waarbij leerkrachten, schoolleiders, psychologen, begeleiders en ouders betrokken waren. Het onderzoek werd voornamelijk uitgevoerd in **Vlaanderen**, terwijl aanvullende informatie van organisaties in **Brussel en Wallonië** het nationale beeld aanvulde. Gezien het gedecentraliseerde onderwijs- en ondersteuningssysteem in België, werd in het onderzoek ook gekeken naar de interactie tussen scholen en regionale psychologische ondersteuningsdiensten.

Aan het nationale onderzoek namen **106 respondenten** deel uit vier groepen belanghebbenden (**40 leerkrachten, 15 schoolhoofden, 15 schoolpsychologen/begeleiders en 36 ouders**), aangevuld met focusgroepen met opvoeders en schoolprofessionals. De deelnemers vertegenwoordigden diverse onderwijsomgevingen en brachten zo perspectieven samen uit de klaspraktijk, het schoolleiderschap, de gespecialiseerde ondersteuning en de gezinnen.

Uit de bevindingen blijkt dat Belgische scholen in toenemende mate worden geconfronteerd met **complexe en onderling verweven uitdagingen op het gebied van geestelijke gezondheid**. Deelnemers meldden toenemende niveaus van emotionele ontregeling, gedragsproblemen, angst, eenzaamheid en sociaal isolement, naast concentratieproblemen die verband houden met overmatig schermgebruik. Er werd bijzondere aandacht besteed aan kinderen met **een migratie- of vluchtelingenachtergrond**, wier ervaringen met trauma, ontheemding, taalbarrières en culturele aanpassing extra kwetsbaarheden creëren die om cultureel afgestemde ondersteuning vragen. Belgische belanghebbenden benadrukten ook de impact van gezinsinstabiliteit, chronische stress en negatieve ervaringen in de kindertijd op het emotionele welzijn van kinderen. Leerkrachten benadrukten dat veel emotionele moeilijkheden verborgen blijven, omdat kinderen die last hebben van angst of sociale terugtrekking vaak de activiteiten in de klas niet verstoren. Tegelijkertijd worden gedragsproblemen steeds zichtbaarder en stellen ze steeds hogere eisen aan onderwijsprofessionals. Respondenten beschreven een groeiende behoefte aan praktische strategieën die helpen onderscheid te maken tussen typisch ontwikkelingsgedrag en vroege tekenen van emotionele nood.

Uit het onderzoek bleek verder dat scholen behoefte hebben aan nauwere samenwerking met gezinnen, meer specialistische ondersteuning en beter gestructureerde procedures voor vroegtijdige signalering en interventie. Deelnemers benadrukten herhaaldelijk dat leerkrachten behoefte hebben aan praktische, kindvriendelijke hulpmiddelen in plaats van extra administratieve taken. De prioriteiten voor bijscholing lagen bij **emotionele regulatie, traumagerichte praktijk, communicatie met ouders, interculturele competenties en inclusieve strategieën in de klas**. Belgische belanghebbenden toonden ook grote belangstelling voor spelgebaseerde diagnostische en preventieve hulpmiddelen die gemakkelijk in de dagelijkse klaspraktijk kunnen worden geïntegreerd zonder de werkdruk van leerkrachten te verhogen.

Over het geheel genomen tonen de Belgische bevindingen aan dat mentaal welzijn een **verantwoordelijkheid van de hele school** is die verder reikt dan individuele interventies. Scholen hebben behoefte aan geïntegreerde ondersteuningssystemen die kunnen inspelen op toenemende diversiteit, complexe gezinsomstandigheden en snel veranderende sociale realiteiten. Het MindPlay-project werd algemeen gezien als een kans om praktische, wetenschappelijk onderbouwde hulpmiddelen aan te bieden die preventie, vroegtijdige signalering en inclusieve ondersteuning voor alle kinderen versterken.

**Co-funded by
the European Union**

Medegefinancierd door de Europese Unie. De standpunten en meningen die hierin worden weergegeven, zijn uitsluitend die van de auteur(s) en komen niet noodzakelijkerwijs overeen met die van de Europese Unie of de Stichting voor de Ontwikkeling van het Onderwijssysteem (FRSE). Noch de Europese Unie, noch de FRSE kan hiervoor aansprakelijk worden gesteld.

EARLY EDUCATION & PREVENTION CONTEXT

Teachers are often the first to notice changes in children's concentration, behaviour, emotions and peer relationships (age 5–9). Early identification relies mainly on individual observation and experience.

106 respondents took part in the study: 45 teachers, 16 school leaders, 15 school psychologists/counsellors and 30 parents. The findings reflect classroom, specialist, institutional and family perspectives.

Support is uneven: half of schools share or have no psychologist. Most schools rely on informal procedures and face barriers such as lack of time, training, large classes and limited specialist hours.

TOTAL PARTICIPANTS
106

WHO TOOK PART IN THE STUDY? (QUESTIONNAIRE)

TEACHERS

45

42.5%

SCHOOL
PRINCIPALS

16

15.1%

SCHOOL
PSYCHOLOGISTS/
COUNSELLORS

15

14.2%

PARENTS

30

28.3%

KEY FINDINGS (QUESTIONNAIRE)

MOST FREQUENTLY OBSERVED DIFFICULTIES (TEACHERS)

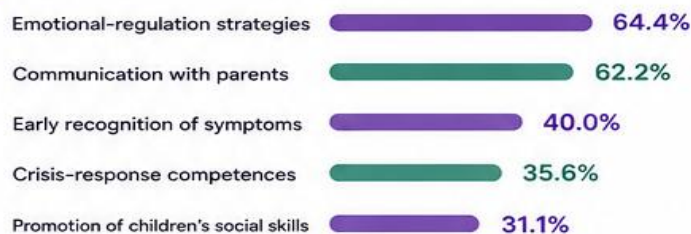
TEACHERS FEEL CONFIDENT IN EARLY RECOGNITION...

MAIN BARRIERS (SCHOOL LEADERS)

TOP PRIORITY COMPETENCE NEEDS (TEACHERS)

OPPORTENESS TO MINDPLAY TOOLS

Diagnostic
games

Training
modules

Integration
games

Parent
resources

Stakeholders are open to MindPlay solutions. Tools should be age-appropriate, practical, easy to use and supported by clear guidance and follow-up.

MAIN NATIONAL CONCLUSION

German schools and families recognise children's mental-health needs, but support depends heavily on individual teachers and limited specialist capacity.

MindPlay can strengthen early prevention by combining playful identification and prevention activities with teacher training, parental resources and clear intervention pathways.

Help adults notice visible and less visible difficulties

Support emotional regulation and peer relationships

Translate observation into timely, coordinated action

Duitsland – Landenoverzicht

Context van vroegschoolse educatie en preventie

Het Duitse MindPlay-vragenlijstonderzoek richtte zich op kinderen in het vroege basisonderwijs, grotendeels in de leeftijdsgroep van 5 tot 9 jaar. Leerkrachten zijn vaak de eerste professionals die veranderingen opmerken in de concentratie, emotionele regulatie, het gedrag en de relaties met leeftijdsgenoten van kinderen. Vroegtijdige signalering is echter nog steeds sterk afhankelijk van individuele observatie en ervaring, in plaats van consistent toegepaste monitoringinstrumenten en gestructureerde ondersteuningstrajecten.

Uit de bevindingen blijkt dat emotionele en gedragsproblemen een vast onderdeel vormen van de dagelijkse praktijk in de klas. Van de 45 ondervraagde leerkrachten gaven er 13 aan dagelijks te maken te hebben met problemen op het gebied van geestelijke gezondheid of gedrag, en 24 wekelijks. Samen betekent dit dat **82,2% van de leerkrachten minstens één keer per week met dergelijke uitdagingen wordt geconfronteerd**. De meest waargenomen problemen waren concentratieproblemen, gemeld door **71,1% van de leerkrachten**, conflicten met leeftijdsgenoten door **62,2%**, angstgerelateerde problemen door **42,2%**, hyperactiviteit of impulsiviteit door **35,6%** en terugtrekking of sociaal isolement door **28,9%**.

Deelnemers

Aan het Duitse online vragenlijstonderzoek namen **106 respondenten** deel: leerkrachten: **45**, schoolpsychologen en begeleiders: **15**, schoolhoofden en vertegenwoordigers van het schoolmanagement: **16** en ouders van kinderen in de leeftijd van 5–9 jaar: **30**

De resultaten geven de perspectieven weer van de klas, de specialist, de instelling en het gezin. Ze moeten worden geïnterpreteerd als een toegepaste behoefteanalyse en niet als een nationaal representatief onderzoek.

Vroegtijdige signalering en beschikbare ondersteuning

Leerkrachten beschouwden zichzelf over het algemeen als in staat om zichtbare problemen te herkennen, maar hun zelfvertrouwen was minder groot bij het interpreteren van subtiele of geïnternaliseerde signalen. Slechts 14 leerkrachten hadden duidelijk vertrouwen in hun vermogen tot vroegtijdige herkenning, terwijl 22 zich slechts tot op zekere hoogte zeker voelden en negen geen vertrouwen hadden. Geïnternaliseerde problemen – zoals stille angst, teruggetrokkenheid, verdriet en emotionele overbelasting bij kinderen die de klas niet verstoren – werden beschreven als bijzonder gemakkelijk over het hoofd te zien.

Formele monitoringinstrumenten werden zelden gebruikt. Negenentwintig van de 45 leerkrachten gaven aan geen specifieke instrumenten of procedures te gebruiken. Waar dergelijke praktijken wel bestonden, bestonden ze meestal uit klasraden, korte emotionele check-ins, observatienotities, sociogrammen, emotiekaarten en individuele gesprekken. De toegang tot professionele ondersteuning was eveneens ongelijk: slechts vier leerkrachten gaven aan professionele ondersteuning, supervisie of training te hebben ontvangen, terwijl 30 dit slechts gedeeltelijk hadden ontvangen en 11 helemaal niets.

Schoolleiders bevestigden het gefragmenteerde karakter van het ondersteuningssysteem. Van de 16 vertegenwoordigde scholen gaven er zeven aan formele procedures voor vroegtijdige signalering te hebben, zeven vertrouwden op informele procedures en twee hadden geen procedures. Geen van de scholen beschikte over een fulltime psycholoog: acht hadden er een in deeltijd in dienst, vijf deelden een psycholoog met andere scholen en drie hadden geen psycholoog. **De helft van de scholen deelde dus specialistische ondersteuning of had helemaal geen schoolpsycholoog.**

Belangrijkste belemmeringen en competentiebehoeften

Schoolleiders noemden tijdgebrek als de meest voorkomende belemmering; dit werd door 12 van de 16 respondenten gemeld. Andere belangrijke belemmeringen waren onder meer onvoldoende opleiding, grote klassen, een gebrek aan praktische hulpmiddelen, beperkte betrokkenheid van ouders en onvoldoende uren van de psycholoog.

Leerkrachten wilden het vaakst het volgende versterken:

- strategieën voor emotionele regulatie: **64,4%**
- communicatie met ouders: **62,2%**
- vroegtijdige herkenning van symptomen: **40,0%**
- competenties voor crisisrespons: **35,6%**
- bevordering van de sociale vaardigheden van kinderen: **31,1%**

Psychologen en hulpverleners gaven eveneens prioriteit aan de competentie van leerkrachten om symptomen te herkennen en zorgen aan ouders door te geven. Zij identificeerden stigma bij ouders, beperkt bewustzijn bij leerkrachten, tijdgebrek en inconsistente communicatie als de belangrijkste obstakels voor tijdige beoordeling. Angst, sociale terugtrekking en emotionele onregeling werden beschouwd als de belangrijkste risico's die toekomstige MindPlay-tools moeten detecteren.

Perspectief van het gezin

Uit de reacties van de ouders blijkt dat de ervaringen met samenwerking en ondersteuning door de school uiteenlopen. Elf van de 30 ouders gaven aan dat een leerkracht zijn of haar bezorgdheid had geuit over het welzijn van hun kind. Het gemiddelde comfortniveau van ouders bij het bespreken van geestelijke gezondheid met leerkrachten was **2,7 op een schaal van 5**, terwijl de gemiddelde tevredenheid over de ondersteuning door de school eveneens **2,7 op een schaal van 5** bedroeg.

Ouders vroegen het vaakst om praktische activiteiten die thuis konden worden gebruikt, korte uitlegvideo's, workshops voor ouders, communicatietips en hulpmiddelen ter ondersteuning van de emotionele zelfregulatie van kinderen. Achtentwintig ouders gaven aan dat ze zouden of misschien zouden deelnemen aan workshops voor ouders, terwijl 26 het gebruik van diagnostische spelletjes op school zouden of misschien zouden steunen. In verschillende open antwoorden werd de nadruk gelegd op concentratieproblemen, frustratie, schoolangst, taalbarrières, sociale uitsluiting en lange wachttijden voor gespecialiseerde ondersteuning.

Verwachtingen ten aanzien van MindPlay

**Co-funded by
the European Union**

Medegefinancierd door de Europese Unie. De standpunten en meningen die hierin worden weergegeven, zijn uitsluitend die van de auteur(s) en komen niet noodzakelijkerwijs overeen met die van de Europese Unie of de Stichting voor de Ontwikkeling van het Onderwijssysteem (FRSE). Noch de Europese Unie, noch de FRSE kan hiervoor aansprakelijk worden gesteld.

Belanghebbenden toonden zich zeer open voor MindPlay-oplossingen. Van de schoolleiders beoordeelden 12 van de 16 hun openheid voor implementatie met een vier of vijf op een vijfpuntsschaal. Leraren toonden een matige tot sterke bereidheid om diagnostische spelletjes te gebruiken: 23 van de 45 kozen voor een vier of vijf.

De instrumenten waar leraren het vaakst om vroegen, waren:

- integratiespellen om de relaties in de klas te versterken: **60,0%**
- diagnostische bordspellen: **48,9%**
- digitale psychologische spellen: **40,0%**
- communicatiemiddelen voor ouders: **35,6%**

Schoolleiders gaven met name prioriteit aan diagnostische spellen, opleidingsmodules voor het personeel, integratiespellen en duidelijke interventieprocedures. Alle belanghebbenden verwachtten dat de hulpmiddelen geschikt zouden zijn voor de leeftijd, gebaseerd zouden zijn op wetenschappelijk bewijs, gebruiksvriendelijk zouden zijn, geïntegreerd zouden zijn in de normale schoolroutines en vergezeld zouden gaan van duidelijke interpretatie- en opvolgingsrichtlijnen.

Belangrijkste conclusie

Uit de Duitse bevindingen blijkt dat scholen en gezinnen de behoeften van kinderen op het gebied van geestelijke gezondheid en welzijn erkennen, maar dat de ondersteuning nog steeds sterk afhankelijk is van individuele leerkrachten, informele observatie en beperkte specialistische capaciteit. De belangrijkste tekortkoming is niet een gebrek aan aandacht, maar een gebrek aan tijd, gestructureerde procedures, toegankelijke specialisten en praktische hulpmiddelen.

MindPlay kan in deze behoeften voorzien door speelse activiteiten voor vroegtijdige signalering en preventie te combineren met lerarenopleidingen, hulpmiddelen voor ouders en duidelijke interventietrajecten. Het grootste potentieel ligt in hulpmiddelen die volwassenen helpen zowel zichtbare als minder zichtbare moeilijkheden op te merken, emotionele regulatie en relaties met leeftijdsgenoten te ondersteunen, en observaties om te zetten in tijdige, gecoördineerde actie.

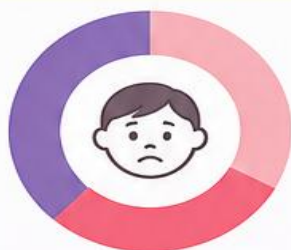

HUNGARY – COUNTRY SNAPSHOT

EARLY EDUCATION AND PREVENTION CONTEXT

The Hungarian MindPlay study focused on children in **Grades 0–3 (approximately 6–9 years of age)**. Teachers are the first professionals to notice emotional, behavioural, attention-related and social difficulties. Early prevention relies mainly on teachers' observation and experience, while schools still lack structured, non-clinical tools for early identification and intervention.

Limited access to specialists, increasing workload and the absence of standardised early screening procedures remain key challenges.

According to the survey,

66%

of teachers encounter mental health or behavioural difficulties daily,

30%

observe them weekly.

Most frequently observed difficulties:

attention and concentration problems, peer conflicts, hyperactivity, impulsivity, anxiety, emotional withdrawal, aggression, low frustration tolerance, psychosomatic complaints and difficulties in self-regulation.

THE STUDY INCLUDED

106
RESPONDENTS

50

Teachers

17

School Principals

16

School Psychologists, Counsellors and Development Specialists

23

Parents

EARLY IDENTIFICATION

Schools identify concerns mainly through:

- ✓ continuous classroom observation
- ✓ behavioural changes
- ✓ discussions between teachers and specialists
- ✓ cooperation with parents

However, there is a lack of:

- ✗ standardised early-screening procedures
- ✗ practical diagnostic tools
- ✗ structured referral pathways
- ✗ sufficient specialist capacity

SYSTEM CHALLENGES

- shortage of psychologists and specialists
- large class sizes
- increasing teacher workload and stress
- insufficient practical training and resources
- inconsistent cooperation with parents
- growing impact of excessive screen use and digital overstimulation

WHAT SCHOOLS NEED

- practical classroom-ready tools
- play-based early identification methods
- emotional literacy and self-regulation activities
- integration games promoting cooperation
- teacher training on de-escalation and parent communication
- family-oriented resources supporting home-school collaboration

IMPLICATIONS FOR MINDPLAY

- non-clinical diagnostic games
- engaging play-based learning activities
- practical teacher guidance and resources
- tools suitable for everyday classroom use
- resources that strengthen cooperation between teachers, specialists and families

Hungarian stakeholders strongly support the development of practical, play-based and easy-to-use tools that help identify children's needs early, support emotional well-being and promote cooperation between schools and families.

Hongarije – Landenoverzicht

Context van vroegtijdige opsporing en preventie

Het Hongaarse MindPlay-onderzoek richtte zich op kinderen in **de leeftijd van ongeveer 6 tot 9 jaar**. In deze onderwijsfase brengen leerkrachten het grootste deel van de schooldag met de kinderen door en zijn zij daarom de eerste professionals die emotionele, gedrags-, aandachts- en sociale moeilijkheden opmerken. Vroegtijdige preventie is voornamelijk afhankelijk van de voortdurende observatie en ervaring van leerkrachten, terwijl scholen nog steeds geen gestructureerde, niet-klinische hulpmiddelen hebben voor vroegtijdige signalering en interventie. Hoewel er op veel scholen sprake is van multidisciplinaire samenwerking, wezen de deelnemers consequent op de beperkte toegang tot specialisten, de toenemende werkdruk voor leerkrachten en het ontbreken van gestandaardiseerde procedures voor vroegtijdige screening.

Aan het online vragenlijstonderzoek namen **106 respondenten** deel: **leerkrachten (50); schoolhoofden (17); schoolpsychologen, begeleiders en ontwikkelingsspecialisten (16); en ouders (23)**.

Uit de bevindingen blijkt dat psychische problemen bij kinderen een vast onderdeel van het dagelijkse schoolleven zijn geworden. Volgens het onderzoek **krijgt 66% van de leerkrachten dagelijks te maken met psychische of gedragsproblemen**, terwijl **30% deze wekelijks waarneemt**. De meest genoemde problemen zijn onder meer aandachts- en concentratieproblemen, conflicten met leeftijdsgenoten, hyperactiviteit, impulsief gedrag, angst, emotionele terugtrekking, agressie en psychosomatische klachten.

Leerkrachten, schoolleiders, specialisten en ouders wezen consequent op verschillende structurele belemmeringen die vroegtijdige preventie in de weg staan. Scholen vertrouwen voornamelijk op pedagogische observatie in plaats van op gestructureerde beoordelingsinstrumenten, specialistische ondersteuning is vaak ontoereikend en leerkrachten meldden een toenemende emotionele en professionele werkdruk. Samenwerking met ouders werd als essentieel beschouwd, maar soms als uitdagend ervaren, met name bij het bespreken van emotionele of gedragsproblemen van kinderen. Deelnemers benadrukten ook de toenemende impact van overmatig schermgebruik, verminderde emotionele zelfregulatie en afnemende sociale vaardigheden bij jonge kinderen.

Over alle belanghebbendengroepen heen bestond er sterke overeenstemming dat scholen behoefte hebben aan **praktische, op spel gebaseerde en gebruiksvriendelijke hulpmiddelen** die vroegtijdige herkenning, emotionele geletterdheid, gedragsobservatie en samenwerking tussen leerkrachten, specialisten en gezinnen ondersteunen. Respondenten benadrukten dat MindPlay niet-klinische diagnostische spellen (pedagogisch georiënteerde spellen die helpen bij het identificeren van behoeften aan leerondersteuning), kant-en-klare activiteiten voor in de klas, begeleiding voor leerkrachten en gezinsgerichte hulpmiddelen moet bieden die in de dagelijkse onderwijspraktijk kunnen worden geïntegreerd.

Early support. Stronger together.

The Polish MindPlay study highlights the central role of teachers in early recognition of emotional, behavioural and social difficulties and the importance of strong cooperation between schools, parents and specialists to support children's mental well-being.

WHO TOOK PART IN THE STUDY?

A total of
89
respondents

40
TEACHERS

18
SCHOOL
PRINCIPALS

15
SCHOOL
PSYCHOLOGISTS /
COUNSELLORS

16
PARENTS

KEY FINDINGS

- ✓ Teachers are confident in noticing early signs through everyday observation.
- ✓ Emotional dysregulation, peer conflicts, anxiety, learning difficulties and behavioural problems are most common.
- ✓ Internalising difficulties (anxiety, withdrawal, low self-esteem) are hardest to recognise.
- ✓ Schools rely mostly on informal procedures – only 11% have formal early identification procedures.
- ✓ Specialist capacity is limited: half of schools have a full-time psychologist, 44% part-time.
- ✓ Family-school cooperation is one of the greatest challenges.

BIGGEST CHALLENGES

- Growing number of children needing support
- Long waiting times for specialist services
- Limited time for prevention due to administrative burden
- Parents questioning school observations or expecting the school to solve problems without active involvement
- Environmental factors such as family instability, screen overexposure and limited opportunities for social skills development

WHAT SCHOOLS NEED MOST

- ✓ Easy-to-use diagnostic games
- ✓ Preventive group activities
- ✓ Teacher training modules
- ✓ Practical intervention frameworks
- ✓ Tools that fit everyday classroom practice and build emotional literacy, communication and social competence

**TOGETHER WE CAN HELP
EVERY CHILD THRIVE.**

Polish schools have committed professionals with strong observational skills. They need more systematic preventive structures, stronger partnerships with parents, greater specialist capacity and practical, evidence-based tools that support early intervention.

Polen – Landenoverzicht

Context van vroegschoolse educatie en preventie

Het Poolse MindPlay-onderzoek richtte zich op kinderen van **5 tot 9 jaar** die naar de kleuterschool en de eerste drie klassen van de basisschool gaan. Het onderzoek bevestigt dat leerkrachten een centrale rol spelen bij de vroegtijdige herkenning van emotionele, gedrags- en sociale problemen, terwijl psychologen, schoolleiders en ouders essentiële aanvullende perspectieven bieden. Het onderzoek wijst op een groeiende behoefte aan gestructureerde vroegtijdige herkenning, nauwere samenwerking tussen scholen en gezinnen, en praktische hulpmiddelen die preventie ondersteunen in plaats van crisisrespons.

Uit de bevindingen blijkt dat problemen op het gebied van geestelijke gezondheid steeds zichtbaarder worden in het vroegschoolse onderwijs. Schoolleiders noemden **emotionele ontregeling, conflicten met leeftijdsgenoten, angst, leermoeilijkheden en gedragsproblemen** als de meest voorkomende punten van zorg. Hoewel leerkrachten over het algemeen vertrouwen hebben in het herkennen van vroege waarschuwingssignalen door middel van dagelijkse observatie, blijven scholen voornamelijk vertrouwen op **informele identificatieprocedures**. Slechts **11%** van de ondervraagde scholen gaf aan formeel procedures voor vroegtijdige identificatie te hebben geïmplementeerd, terwijl **77%** vertrouwde op informele observaties en gesprekken door leerkrachten.

Het onderzoek omvatte in totaal 89 respondenten uit vier groepen belanghebbenden: 40 leerkrachten, 18 schoolhoofden, 15 schoolpsychologen/begeleiders en 16 ouders.

Ondanks de relatief goede toegang tot schoolpsychologen in vergelijking met verschillende partnerlanden, blijft de specialistische capaciteit ontoereikend. De helft van de scholen had een fulltime psycholoog in dienst, terwijl **44%** vertrouwde op parttime ondersteuning, wat resulteerde in beperkte beschikbaarheid voor preventie en voortdurende interventie. Leraren meldden dat het groeiende aantal kinderen dat ondersteuning nodig heeft, de lange wachttijden voor specialistische diensten en de toenemende administratieve eisen scholen vaak dwingen tot een reactieve in plaats van een preventieve aanpak.

Bij alle groepen belanghebbenden kwam **de samenwerking tussen gezin en school** naar voren als een van de grootste uitdagingen. Leraren en schoolhoofden beschreven veelvoorkomende situaties waarin ouders de observaties van de school in twijfel trokken, diagnostische beoordelingen uitstelden of van scholen verwachtten dat zij problemen zouden oplossen zonder actieve betrokkenheid van het gezin. Deelnemers benadrukten consequent dat het versterken van de communicatie met ouders wellicht een grotere impact heeft op het welzijn van kinderen dan aanvullende diagnostische training alleen.

Leerkrachten noemden **internaliserende problemen** – waaronder angst, teruggetrokkenheid, een laag zelfbeeld en verdriet – als de moeilijkst te herkennen problemen, omdat deze kinderen de activiteiten in de klas zelden verstoren en lange tijd onopgemerkt kunnen blijven. Daarentegen waren agressief gedrag, emotionele uitbarstingen, impulsiviteit, aandachtsproblemen en slechte emotionele regulatie beter zichtbaar en kregen ze daarom vaker ondersteuning.

Omgevingsfactoren – waaronder instabiliteit in het gezin, scheiding van de ouders, overmatig schermgebruik en beperkte mogelijkheden om sociale vaardigheden te ontwikkelen – werden herhaaldelijk genoemd als belangrijke factoren die bijdragen aan de emotionele problemen van kinderen.

De deelnemers spraken hun krachtige steun uit voor het MindPlay-concept. Scholen waren met name enthousiast over **diagnostische spelletjes, preventieve groepsactiviteiten, opleidingsmodules voor leerkrachten en praktische, op „ ” gebaseerde interventiekaders** die in de dagelijkse lespraktijk kunnen worden geïntegreerd. Belanghebbenden benadrukten dat toekomstige hulpmiddelen gebruiksvriendelijk moeten zijn, minimale voorbereiding vereisen, in de reguliere klasomgeving moeten functioneren en leerkrachten moeten helpen het gedrag van kinderen te interpreteren, terwijl tegelijkertijd de emotionele geletterdheid, communicatie en sociale competentie worden versterkt.

Over het geheel genomen tonen de Poolse bevindingen aan dat scholen beschikken over toegewijde professionals met sterke observatievaardigheden, maar dat er behoefte is aan **meer systematische preventieve structuren, sterkere partnerschappen met ouders, meer specialistische capaciteit en praktische, op bewijs gebaseerde hulpmiddelen** die vroegtijdige interventie ondersteunen voordat problemen escaleren.

EARLY EDUCATION & PREVENTION CONTEXT

Teachers play a central role in recognizing emotional, behavioural and social difficulties in children aged 5–9 (preparatory grade and Grades 1–3). Schools use practices such as emotional circles, storytelling, role-play, relaxation techniques and calm corners to support well-being.

The study involved **104 respondents** across 4 groups: **45 teachers**, **15 school principals**, **15 school psychologists/counsellors** and **29 parents**. Participants came from both urban and rural schools, with the majority of teachers having extensive professional experience.

Access to specialist support and formal early-identification procedures remains uneven: some schools lack full-time psychologists, and most rely on structured teacher observation and professional discussions.

WHO TOOK PART IN THE STUDY? (QUESTIONNAIRE)

TEACHERS

45

43.3%

SCHOOL PRINCIPALS

15

14.4%

SCHOOL PSYCHOLOGISTS/ COUNSELLORS

15

14.4%

PARENTS

29

27.9%

KEY FINDINGS (QUESTIONNAIRE)

MOST FREQUENTLY OBSERVED DIFFICULTIES

Concentration problems **77.8%**

Hyperactivity / impulsivity **68.9%**

Peer conflicts **64.4%**

Aggressive / oppositional behaviour **57.8%**

TEACHERS FEEL...

Only somewhat confident in recognizing early warning signs

Do not use structured observation tools

Average rating of emotional burden of the work

Rate emotional demands at the maximum level

TOP TRAINING PRIORITIES

77.8%
Behaviour management

71.1%
Emotional-regulation strategies

51.1%
Responding to crisis situations

INTEREST IN MINDPLAY TOOLS

84.4%
Integration games

64.4%
Structured observation & pedagogical-support games

60%
Teacher training

60%
Parent communication resources

68.9% of teachers would likely use such tools in their classroom (score 4 or 5).

TOTAL PARTICIPANTS

104

FOCUS GROUPS (TEACHERS & SCHOOL PROFESSIONALS)

37 teachers participated in 4 focus groups in Harghita County.

- Miercurea-Ciuc (10)
- Păuleni-Ciuc (9)
- Borsec (10)
- Dărgiu (8)

FOCUS GROUP ASSESSMENT

4.62 / 5

Average evaluation score in the Dărgiu group (Very high level of satisfaction)

Practical & relevant discussions

Opportunity to exchange experiences

Clear activities & useful materials

All four focus groups evaluated the discussions very positively. Borsec group highlighted clarity of objectives, quality of materials and relaxed atmosphere.

TEACHER PRIORITIES RAISED IN FOCUS GROUPS

- Practical training and classroom-ready activities
- Games that build communication, empathy and self-regulation
- Tools to manage conflict and improve cooperation
- Clear guidance on when to observe, how to respond and when specialist support is needed
- Stronger cooperation with families and specialists

MAIN NATIONAL CONCLUSION

Romanian schools are highly aware of children's emotional, behavioural and social needs and already use valuable practices such as emotional circles, role-play, storytelling, relaxation activities and calm corners.

The priority for Romania is to strengthen early prevention through accessible and non-stigmatising observation tools, practical teacher training, clearer referral and cooperation procedures, stronger school-family communication and more consistent access to specialist support.

MindPlay will be most effective when its tools are age-appropriate, engaging, easy to implement and accompanied by clear guidance on what to observe, how to respond and when to seek specialist support.

Co-funded by the European Union

Co-funded by the European Union. The views and opinions expressed are solely those of the author(s) and do not necessarily reflect those of the European Union or the Foundation for the Development of the Education System (FRSE). Neither the European Union nor FRSE can be held responsible for them.

Roemenië – Landenoverzicht

Context van vroegschoolse educatie en preventie

Het Roemeense MindPlay-onderzoek richtte zich op kinderen van 5 tot 9 jaar in de voorbereidingsklas en de klassen 1 tot en met 3, waar leerkrachten een centrale rol spelen bij het herkennen van ontluikende emotionele, gedrags- en sociale problemen. Het onderzoek bevestigt dat scholen zich steeds meer bewust zijn van het belang van vroegtijdige preventie en al gebruikmaken van een reeks praktijken in de klas om het emotionele welzijn van kinderen te ondersteunen, waaronder emotionele kringen, verhalen vertellen, rollenspel, ontspanningstechnieken en rusthoekjes.

Bij het nationale onderzoek waren **104 respondenten** betrokken uit vier groepen belanghebbenden (45 leerkrachten, 15 schoolhoofden, 15 schoolpsychologen/begeleiders en 29 ouders), aangevuld met focusgroepen met opvoeders en schoolprofessionals. De deelnemers vertegenwoordigden zowel scholen in stedelijke als landelijke gebieden, waarbij de meerderheid van de leerkrachten over uitgebreide beroepservaring beschikte.

Hoewel scholen blijken te geven van een sterke betrokkenheid bij het welzijn van kinderen, blijft de toegang tot gespecialiseerde ondersteuning en formele procedures voor vroegtijdige signalering ongelijk verdeeld. Van de deelnemende scholen meldden slechts twee scholen formele procedures voor vroegtijdige signalering, terwijl de meeste vertrouwden op gestructureerde observatie door leerkrachten en professionele overleggen. Evenzo hadden niet alle scholen permanent toegang tot een schoolpsycholoog, wat de aanhoudende verschillen in beschikbare ondersteuning tussen gemeenschappen benadrukt.

Beoordeling van het focusgroeponderzoek

De focusgroepen werden over het algemeen positief beoordeeld. De deelnemers waardeerden de relevantie van de onderwerpen, de mogelijkheid om ervaringen uit te wisselen, de duidelijkheid van de activiteiten en de praktische oriëntatie van de discussies.

De focusgroep in Dârjiu behaalde een gemiddelde beoordelingsscore van 4,62 op 5, wat wijst op een zeer hoge mate van tevredenheid. Ook de evaluatie in Borsec werd als zeer positief omschreven, met name wat betreft de duidelijkheid van de doelstellingen, de kwaliteit van het materiaal en de ontspannen sfeer, hoewel de deelnemers aanbevelingen deden voor een beter tijdmanagement en een duidelijkere structurering van de informatie. In alle vier de groepen toonden docenten grote belangstelling voor praktische trainingen, psychologische en integratiespelletjes, praktijkvoorbeelden en hulpmiddelen die direct in de klas kunnen worden gebruikt. Het beschikbare nationale rapport biedt echter geen volledige procentuele verdeling voor elke evaluatiescore in elk van de vier focusgroepen; daarom kan niet voor alle locaties een volledig vergelijkbare „procentuele score 1–5“ worden gerapporteerd.

Belangrijkste bevindingen

Leerkrachten beschreven emotionele en gedragsproblemen als een vast onderdeel van het dagelijkse schoolleven. De meest voorkomende moeilijkheden waren concentratieproblemen

Co-funded by
the European Union

Medegefinancierd door de Europese Unie. De standpunten en meningen die hierin worden weergegeven, zijn uitsluitend die van de auteur(s) en komen niet noodzakelijkerwijs overeen met die van de Europese Unie of de Stichting voor de Ontwikkeling van het Onderwijssysteem (FRSE). Noch de Europese Unie, noch de FRSE kan hiervoor aansprakelijk worden gesteld.

(77,8%), hyperactiviteit en impulsiviteit (68,9%), conflicten met leeftijdsgenoten (64,4%) en agressief of opstandig gedrag (57,8%).

Hoewel leerkrachten over het algemeen vertrouwen hadden in het herkennen van zichtbare emotionele en gedragsproblemen, gaven velen aan onzeker te zijn bij het onderscheiden van typisch ontwikkelingsgedrag en vroege waarschuwingssignalen die specialistische aandacht vereisen. Meer dan de helft (53,3%) had slechts enigszins vertrouwen in het herkennen van vroege waarschuwingssignalen, terwijl 57,8% aangaf geen gestructureerde observatie-instrumenten te gebruiken.

De prioriteiten voor professionele ontwikkeling waren voornamelijk gericht op praktische vaardigheden in de klas, met name gedragsbeheer (77,8%), strategieën voor emotionele regulatie (71,1%) en het reageren op crisissituaties (51,1%). Leraren benadrukten ook de emotionele eisen van hun werk, met een gemiddelde belastingbeoordeling van 4,11 op een schaal van 5.

De belangstelling voor de toekomstige MindPlay-hulpmiddelen was doorlopend groot. Leraren toonden de grootste belangstelling voor integratiespelletjes (84,4%), gestructureerde observatie- en pedagogische ondersteuningsspelletjes (64,4%), lerarenopleidingen en hulpmiddelen voor de communicatie met ouders (60%), terwijl bijna 70% aangaf dat ze dergelijke hulpmiddelen in de klas waarschijnlijk zouden gebruiken.

Deelnemers aan de focusgroepen beoordeelden de discussies zeer positief en waardeerden de praktische oriëntatie, de relevantie en de mogelijkheden voor professionele uitwisseling. De Dârjiu-groep behaalde een gemiddelde tevredenheidsscore van **4,62/5**, terwijl de overige groepen eveneens als zeer positief werden omschreven, met name wat betreft het nut van de discussies, het materiaal en de praktische voorbeelden. Aangezien het nationale rapport geen volledige scoreverdelingen voor alle focusgroepen bevat, kunnen er geen vergelijkbare percentages worden gerapporteerd zonder ongefundeerde gegevens te introduceren.

Belangrijkste nationale conclusie

Uit de Roemeense bevindingen blijkt dat scholen en leerkrachten zich sterk bewust zijn van de emotionele, gedragsmatige en sociale behoeften van kinderen, en dat velen al waardevolle werkwijzen toepassen, zoals emotionele kringen, rollenspel, verhalen vertellen, ontspanningsactiviteiten en rusthoekjes. De ondersteuning blijft echter grotendeels informeel en afhankelijk van individuele leerkrachten, terwijl de toegang tot psychologen, gestructureerde procedures en praktische begeleiding aanzienlijk varieert tussen scholen en gemeenschappen.

De belangrijkste prioriteit voor Roemenië is daarom het versterken van vroegtijdige preventie door middel van **toegankelijke en niet-stigmatiserende observatie-instrumenten, praktische lerarenopleiding, duidelijkere doorverwijzings- en samenwerkingsprocedures, betere communicatie tussen school en gezin en consistentere toegang tot gespecialiseerde ondersteuning**. MindPlay zal waarschijnlijk het meest nuttig zijn wanneer de spellen leeftijdsgeschikt, visueel aantrekkelijk en eenvoudig te implementeren zijn, en vergezeld gaan van duidelijke richtlijnen over wat leerkrachten moeten observeren, hoe ze moeten reageren en

wanneer gespecialiseerde ondersteuning nodig is.

VERSLAG © 2026 door DATEY Eyrich GmbH (DE), INSTITUTE ADN (PL), Interregió Fórum Egyesület (HU), Fundatia Regionet Centru de Dezvoltare Regionala (RO), Oddział Międzygminny Związku Nauczycielstwa Polskiego w Kutnie (PL), ALTEREDU Nonprofit Kft (HU), Instituut voor Taal en Poolse Cultuur ter nagedachtenis aan de Poolse piloten in Gent (PL) – valt onder de CC BY 4.0-licentie

Ga naar <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> om een kopie van deze licentie te bekijken

**Co-funded by
the European Union**

Medegefinancierd door de Europese Unie. De standpunten en meningen die hierin worden weergegeven, zijn uitsluitend die van de auteur(s) en komen niet noodzakelijkerwijs overeen met die van de Europese Unie of de Stichting voor de Ontwikkeling van het Onderwijssysteem (FRSE). Noch de Europese Unie, noch de FRSE kan hiervoor aansprakelijk worden gesteld.